

dragen der fra en langt større Fleerhed — ikke om, saaledes som det blev sagt i sidste Møde, at vi ville sørge for, at en saadan Lov ikke skal udkomme, de 500 eller 600 af Danmarks Præster, som have indsendt Andragendet, bede flet ikke om dette, men bede blot om, at Sagen maa faae en grundigere og modnere Overveielse, end den kan faae nu, saaledes som den foreligger, og end den kan faae alene igjennem det private Initiativ, under Brydningen af de forskjellige Medlemmers politiske og religiøse Meningsforskjelligheder. De bede altsaa ikke — og det maa jeg gjentage og fremhæve — om, at vi ville forhindre enten denne Lov eller en lignende Lov i denne Retning; de bede kun om, at Sagen maa faae en mere alsidig og virkelig Drøftelse. Stod Folketirken i Danmark saaledes, at der ikke var andet Medningsmiddel for den end at vedtage Loven nu og i dette Øieblik, ja, saa var det sandelig ikke værd at gjøre Noget for den; saa vilde Folketirken visstnok ikke kunne opretholdes ved Loven, men maatte gaae tilgrunde. Men lad os nu tænke os, at vi vedtage Loven, og at den vandt Hans Majestæt Kongens Stadfæstelse i den Skikkelse, den nu har, eller med de Forbedringer, som vi kunne indføre ved at vedtage de Forslag, som ere gjorte af det ærede Medlem for Aalborg (Forchhammer), eller ved til 3die Behandling at føie andre praktiske Forbedringer til — der er mange Forbedringer, som endnu kunde og endnu burde føies til — hvorledes vilde saa Tilstanden blive? Saa vilde der staae en stor Deel af Kirkens Lærere, som havde bedet om Udsættelse og om en mere omfattende og sagkyndig Drøftelse, end der hidtil er bleven Sagen tildeel. Sagen vilde da staae saaledes, at der visstnok, som jeg troer, ikke vilde være Noget af dem, som vilde sige, at de ikke kunde modtage Loven — saaledes som det er blevet hævret fra en anden Side —; men de vilde dog staae mismodige under denne Lov; de vilde ikke med den rette Kraft og den rette Glæde kunne virke under den. Giv vi os derimod Tid, og lad vi det beroe med Sagen, indtil det er steet, som de bede os om, saa kunne vi sige: Nu er der gjort Alt, hvad I have forlangt; nu have I faaet Ederes Dnsle opfyldt; og saa

maa de ogsaa roligt og med Glæde arbejde under den. Jeg veed, at det er en Pligt at rette sig efter Loven, og jeg troer ogsaa, at Enhver, som har underskrevet Andragendet, vil gjøre det; men kunne vi bidrage til, at de frimodigere og med et glædere og mere tilbidsfuldt Sind ville arbejde under den, troer jeg, at vi ville have gjort noget meget Godt. Den høitæredede Cultusminister har lovet at tage Præsterne, som dog ere Kirkens Talsmænd, paa Raad med ved at høre Biskopper og Landemoder. Jeg veed meget vel, at Præsterne ikke ere Kirken; men de høre dog virkelig med til Kirken, hvad det næsten forekommer mig, man har villet benægte ved at tale om Kirken og Præsterne.

Det er af Folketirkens Lærerstand, man dog snarest ventet, at den skal tage Ordet, thi dens Medlemmer have dog en heel Deel Kundskab om Kirkens Historie og Udvikling, som Mængden af Rægsfolk savner. Naar Ministeren nu hørte deres Mening, var det da ikke muligt, at den kunde gaae ud paa, at en ny Kirkecommission skulde nedfattes, som kunde tage ikke alene dette, men ogsaa andre af Kirkens nuværende brændende Spørgsmaal under Overveielse? Der er indvendt imod den i Aaret 1854 nedsatte Kirkecommission, at den Intet har udrettet, men det har den dog vistnok. Sognebaandsløsningsloven af 4de April 1855, den vigtigste Lov, som vi i den senere Tid have faaet, der griber ind i det kirkelige Gebeet, er dog fremgaaet af denne Commissions Overveielse, og der hvilede dengang ikke det Tryk paa Kirkecommissionen, som nu vilde komme til at hvile paa den. Jeg kan ikke Andet end fremdeles ansee det for ønskeligt, at en saadan Samling ikke af Præster alene, men af Præster og Rægmænd i Forening, maatte komme til at drøfte denne Lov og andre brændende Spørgsmaal i Kirken, saaledes at vi maaskee kunde søres hen til, at Kirkeforfatningen blev ordnet ved Lov, hvad Grundloven jo tilliger os. Jeg kan altsaa ikke fravige, hvad Udvalgets Fleertal har hævret, og jeg maa ansee det sørgeligt og urigtigt, om denne Lov nu skulde blive vedtagen. Iøvrigt er hverken jeg eller — derom er jeg overbevist — den største Deel af dem, der have underskrevet Adressen fra Danmarks